

BTC TRADE FOR DEVELOPMENT

**DE BELGISCHE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING .be**

AVITURI

De essentie van de grond in de Democratische Republiek Congo

INHOUD

- Avituri: Aroma's laten groeien en bloeien (p. 3)
- Eerst pluimvee (p. 4)
- Wereldwijd marktleider in geraniumextract (p. 6)
- De vrouwelijke producenten verenigen zich (p. 8)
- Voordelige lonen (p. 9)
- Meer diversifiëren (p. 11)

AVITURI AROMA'S LATEN GROEIEN EN BLOEIEN

Op voorheen verwoeste gronden brengt Charles Ndabazaki nu aromatische planten tot bloei. Bij zijn terugkeer uit Oeganda richtte hij Avituri op. Dat is een kwekerij van aromatische planten die volledig biologisch is en geïntegreerd te werk gaat. Ook biedt ze werk aan mensen die pas naar hun land zijn teruggekeerd.

De 39-jarige Charles Ndabazaki Schafrad is de achterkleinzoon van een Belgische koloniaal. Hij baat een concessie van een honderdtal hectare uit in Nioka, in het district Ituri dat de noordoostelijke uithoek vormt van de Democratische Republiek Congo, dicht bij de grens met Oeganda. Sinds zijn prille jeugd bewerkt hij de voorouderlijke gronden.

Maar in 2004 moest hij wegens de burgeroorlog zijn land achterlaten en met zijn gezin naar Oeganda vluchten.

Om te overleven werkte hij daar op een kwekerij van aromatische planten. Zo ontmoette hij Walter De Boeck, specialist in plattelandsontwikkeling en aromatische planten die zowel voor UNDP (het ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties) als voor Europese ondernemingen heeft gewerkt. Die ondernemingen willen hun bevoorrading resoluut veiligstellen. Toen ze elkaar ontmoetten waren aromatische en essentiële oliën (zuiver of als afgeleid product in de vorm van shampoo of douchegel) aan een steile opmars bezig en was de klant van Walter op zoek naar producten 'met een verhaal'.

EERST PLUIMVEE

Toen ze in 2009 terugkeerden naar Congo probeerden Charles en zijn vrouw hun concessie opnieuw in gebruik te nemen. Die was echter in slechte staat en gedeeltelijk bezet door vluchtelingen. Ze begonnen dan maar met de kweek van kippen, zodat ze vrij snel financieel op eigen benen konden staan. **Zo ontstond Avituri (avi voor avicultuur – vogelteelt – en Ituri).**

Charles bracht uit Oeganda enkele stekken pelargonium of geurgeranium 'bourbon' mee, een bloem die afkomstig is van La Réunion. Hij riep **Walter** te hulp.

Distilleerderij © Avituri

Geraniumbladeren © Gtercero

De geraniumkweek werd een succes: de plant die een rotatie van zes maanden heeft, werd in Ituri al gekweekt in het koloniale tijdperk. Er werd een testdistilleerderij opgericht met de technische en financiële steun van **Nateva**. Dat is een bedrijf uit het zuiden van Frankrijk dat zich toelegt op aromatische en geneeskrachtige planten van biologische teelt. Het is de **partner van Avituri** geworden.

AVituri

NATEVA

Europafrika © Avituri

De taken zijn goed verdeeld tussen beide partners.

Avituri staat in voor het kweken, oogsten en distilleren van de planten. De coöperatie verzorgt verder de verpakking en het transport van de essentiële oliën naar het vliegveld van Entebbe in Oeganda.

Nateva van zijn kant organiseert de verzending van de producten naar Europa en neemt de verkoop en verdeling op het continent voor zijn rekening.

De boerderij wordt elk jaar doorgelicht door het Institute for Marketecology (IMO). Ze ontvangt dan een certificaat dat bewijst dat de regels van de biologische landbouw werden nageleefd.

WERELDWIJD MARKTLEIDER IN GERANIUMEXTRACT

"Momenteel zijn wij met vijftig hectare geraniumkweek en twee ton aromatische olie per jaar goed op weg om de grootste producent ter wereld te worden", zegt een fiere Charles Ndabazaki. "Mensen die zich toeleggen op de geraniumkweek zijn niet dik gezaaid", voegt Walter De Boeck daaraan toe. Bovendien werd het product gecertificeerd door het fairtradelabel Fair for Life.

Avituri oogst nu wel degelijk succes, toch blijft Charles met beide benen op de grond staan omdat het succes fragiel is: *"Wij zijn sterk afhankelijk van de regen op het moment van de oogst: de essentiële oliën zitten vooral opgeslagen in de bladeren".*

“

Mensen die zich toeleggen op de geraniumkweek zijn niet dik gezaaid ”

- Walter De Boeck

“

Momenteel zijn wij met vijftig hectare geraniumkweek en twee ton aromatische olie per jaar goed op weg om de grootste producent ter wereld te worden.

”

- Charles Ndabazaki, Avituri

Door de concessie van een neef erbij te nemen, heeft Avituri nu **tweehonderd hectare** ter beschikking. Maar niet de hele oppervlakte zal bestemd zijn voor aromatische planten. *"We zullen het bij tachtig hectare houden: er moet ook nog plaats zijn voor voedingsgewassen"*, aldus Charles. Hij is een groot fan van een volledig geïntegreerde teelt die inspeelt op de bodemvruchtbaarheid. De voornaamste gewassen van de boerderij zijn bananen, mais, zoete aardappelen en ananas. Dieren (kippen en schapen) die zorgen voor eieren, vlees en meststoffen, hebben zestig hectare nodig. Verder werden op vijf hectare langs de oevers van de waterlopen eucalyptussen *citriodora* aangeplant. Die leveren hout om op te stoken in de distilleerderij. Uit de twijgen wordt dan weer essentiële olie gepuurd. Tot slot wordt twintig hectare ongemoeid gelaten voor een natuurparkje om de biodiversiteit te bewaren. In dit toevluchtsoord vonden zwermen bijen een vaste stek.

DE VROUWELIJKE PRODUCENTEN VERENIGEN ZICH

Tegenwoordig stelt Avituri 150 mensen te werk. Het zijn overwegend autochtonen omdat de regio nu terug een zekere stabiliteit kent en de vluchtelingen naar hun eigen streek zijn teruggekeerd. De concessie positioneert zich feitelijk als een van de zeldzame private werkgevers in Ituri.

In de regio zijn de mannen oververtegenwoordigd op de arbeidsmarkt. Daarom heeft **Avituri als centrale doelstelling een inkomen verschaffen aan vrouwen**. Dus zijn 80 % van de werknemers van de plantage vrouwen, veelal alleenstaande moeders.

In 2013 hebben deze vrouwen zich gegroepeerd in de producentenvereniging **Arom'Ituri**, met als doel de kweek van aromatische planten en de opleiding van de werkneemsters ter zake te promoten. Diezelfde vereniging organiseert een systeem van sociale zekerheid voor zijn leden en ook gemeenschapsprojecten. Dat doet ze via een sociaal fonds dat wordt gespijsd door Avituri en Nateva. Per kilogram essentiële olie die ze uitvoeren naar Europa, storten beide bedrijven 7,75 dollar in het fonds. In dat kader werd bovendien een comité opgericht dat waakt over het naleven van de arbeidsrechten binnen de concessie.

Avituri werknemster poseert op de plantage © Avituri

Met een kwart van de aldus vergaarde fondsen werd een dispensarium opgezet met een verpleger. Hoewel die hulppost officieel alleen de mensen van het project en hun gezin mag verzorgen, hebben we het hier toch over een populatie van 1500 mensen. De andere driekwart van de fondsen ging naar onderwijs: 200 kinderen kunnen op die manier naar school.

VOORDELIGE LONEN

Het individuele loon van elke werknemer is opgesplitst in drie delen.

Het **eerste** deel vloeit voort uit de verkoop van essentiële oliën.

Het **tweede** is afkomstig uit de kas van het Sociaal Fonds, gespijsd door Nateva, die 3,75 dollar uitbetaalt per kg uitgevoerde geranium, terwijl Avituri 4 dollar per kg inbrengt. Voor het eerste semester van 2015 werd op die manier 9300 dollar binnengerijfd voor een totaal van 1200 kg geproduceerde geranium. $\frac{1}{4}$ van dat bedrag – dat wil zeggen 2325 dollar – werd besteed aan de aankoop van geneesmiddelen voor de hulppost en voor kleine interventies tussen juli en december 2015. De overige $\frac{3}{4}$ – een bedrag van 6975 dollar – werd gestort aan de werknemers bovenop hun maandloon.

Het **derde** deel ten slotte resulteert uit de storting van een deel van de eerlijke premie van Fair for Life. Dat is een label voor eerlijke handel in 2006 opgericht door het Institute for Marketecology (IMO).

Geranium © PietervH

Geraniums © Priscilla Burcher

De premie die Fair for Life uitkeert – 12,50 dollar /kg uitgevoerde geranium – bedroeg 15.000 dollar (1200 kg x 12,50 euro) voor het eerste semester van 2015. Dat geld werd gestort na de oogst in juli en verdeeld als volgt:

- **1/3** of 5.000 dollar voor Avituri om de nodige investeringen te doen voor het behouden van de Fair for Life-certificering.
- **1/3** of nog eens 5.000 dollar als *'campagnepremie'* die op het eind van de productiecampagne aan de werknemers wordt uitbetaald.
- **1/3** of wederom 5.000 dollar als *'premie van eerlijke handel voor de financiering van sociaaleconomische projecten'* die rechtstreeks aan elke individuele werknemer werd gestort voor hun eigen projecten. Zo hebben sinds juli 2015, 70 % van de werknemers dieren gekocht voor de veeteelt. Een twintigtal vrouwen hebben hun woonomstandigheden verbeterd door staalplaten aan te brengen. Anderen hebben geïnvesteerd in de huur van een lapje grond om koffie te verbouwen. Weer anderen hebben een eigen zaakje opgezet, bijvoorbeeld in de verkoop van bonen.

MEER DIVERSIFIËREN

Via **Arom'lturi** heeft het **Trade for Development Centre** van de Belgische ontwikkelingssamenwerking een bijdrage geleverd aan het project Avituri. Het was de bedoeling de productie van aromatische oliën en het aantal begunstigden te verdubbelen.

Zo werd een tweede distilleervat toegevoegd aan de verwerkingseenheid. Daardoor vergroot de capaciteit tot vijf ton planten per dag. Beide vaten die afwisselend dienst doen, kunnen elk tot 500 kg geraniumbladeren bevatten en garanderen een productie van ongeveer één kilogram essentiële olie per distillatie.

Daar deze nieuwe installatie goed werkt, **heeft TDC een tweede project gefinancierd** om de olieproductie te diversifiëren. Bij de nieuwe teelten wordt geleidelijk aan vijf hectare tijm aangeplant. Deze plant ziet er veelbelovend uit. De olie afkomstig van de distillatietest heeft veel succes geogst op Biofach – het voornaamste Europees salon voor biologische landbouw.

Ook andere planten die in trek zijn, komen in aanmerking: *tagetes* of **afrikaantje**, geliefd om zijn aroma en gebruikt als insectenwerend middel. Verder ook **tea tree**, een Australische struik die uitstekende antivirale eigenschappen zou hebben en een dertigtal hectare voor zijn rekening mag nemen.

Toch zijn de investeringen die de planten vergen niet te onderschatten. Dan gaat het zowel om de organisatie van de oogst, de kweek en het voordrogen als de verbetering van de toegangswegen naar de geschikte percelen.

De nieuwe producten werden op de internationale markt in 2015 gepromoot door Biofach.

Begin 2016 werd 1550 kg olie van de aromatische geranium en essentiële olie van tijm en citroengeurende eucalyptus naar Nateva gestuurd. Na filtering en analyse zal deze olie in kleinere hoeveelheden verdeeld worden bij een **twintigtal Europese klanten, waarvan twee in België (Pranarome en Bioplanet, via het merk La Comba).**

Verder werd een website (www.avituri.com) gecreëerd. Die geeft een overzicht van alle activiteiten en producten. Bovendien is er een [documentaire](#) te zien over de aanpak van Avituri.

www.avituri.com

TRADE FOR DEVELOPMENT CENTRE

*BTC, Hoogstraat 147
1000 Brussel
www.befair.be*

© BTC, Belgisch Ontwikkelingsagentschap – Februari 2016

VERANTWOORDELIJK UITGEVER
Carl MICHIELS

Deze publicatie van de het Trade for Development Centre vertegenwoordigt niet het officiële standpunt van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.